

Харченко О. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ РОСІЙСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ ТА ЛЕКСЕМ В УКРАЇНСЬКИЙ ГУМОРИСТИЧНИЙ ДИСКУРС ПІД ЧАС ВІЙНИ

В українській спільноті медіа фахівців сьогодні проходять обговорення етичних викликів повідомлень теленовин, соціальних мереж та блогерських Інтернет платформ, про війну Росії та України у різноманітних мультимедійних засобах. Функціонування українського гумористичного дискурсу під час війни та його особливості є частиною цих дискусій. Ця стаття фокусує свою увагу на дослідженні когнітивних та лінгвостилістичних особливостей гумористичного українського дискурсу під час російсько-української війни, що поширюються в українських мультимедійних ЗМІ, на процесі інтерференції російських культурних реалій і лексем та їх трансформації шляхом залучення когнітивних патернів доступної евристики, негативного мислення, переваги або ілюзорної переваги, чіткого контрасту, мольберту. Ці когнітивні патерни є складовими частинами когнітивних упереджень, що представляють собою проміжні фільтри між фреймами і пов'язаними когнітивним упередженнями. Вони грають роль ментальних фільтрів, що пов'язують кілька фреймів, активну модель пізнання реальності, та ключові ціннісні домінанти. Активне застосування певного когнітивного патерну з одного боку спотворює, а з іншого формує когнітивні рамки пізнання реального світу, що приводить до закріплення однойменного когнітивного упередження на ментальній карті світу певної мовної особистості. Інтерференція російських культурних реалій та лексем в український гумористичний дискурс воєнного часу призводить до переосмислення їх семантичних значень, надає нових переважно глузливих смислів, негативних оцінних конотацій та емоційних конотацій гніву, ненависті, подиву, зневаги та комізму. Проведене дослідження виявляє ряд стилістичних засобів комічного, що пов'язані з інтерференцією російських культурних реалій та лексем в гумористичний український дискурс воєнного часу. До головних належать паранпросдокіан, алюзія, бафос, комічне іннуендо, знижена метафора, удаваний ентузіазм, комічна логіка, іронія, змішування кодів. Проаналізовані жарти виконують функції зняття психологічного стресу, згуртованості та солідарності, розваги, зневаги до ворога, зміцнення духу, покращення комунікації та креативності.

Ключові слова: гумористичний український дискурс воєнного часу, інтерференція, когнітивний патерн, паранпросдокіан, бафос, змішування кодів.

Постановка проблеми. Актуальністю статті постає необхідність виявлення, аналіз та класифікація механізмів комічного сучасного українського гумору воєнного часу під час драматичної російсько-української війни, розв'язаною лідерами Кремля.

Об'єктом дослідження виступає сучасний український гумористичний дискурс воєнного часу. Матеріалом для аналізу слугували українські жарти, що поширюються у мультимедійних ЗМІ, створені під час російсько-української війни.

Предметом дослідження є інтерференція та переосмислення російських лексичних одиниць, клішовані стилістичні засоби комічного, що пов'язані з цими процесами, і роль когнітивного патерну «доступної евристики» ('Availability Heuristic' cognitive pattern).

Мета статті – ідентифікація процесу інтерференції та загальна характеристика ряду стилістичних та когнітивних засобів, що призводять до комічного ефекту, і що відзеркалюють процес змішування та переосмислення українського та російського кодів мовлення під час війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій базується на роботах В. О. Самохіної [6], Дж. Морреалл [18; 19], Д. Оукс [23], А. Чапман [14], які досконало та комплексно дослідили проблеми гумору та гумористичного дискурсу зокрема. Розглядаючи український гумористичний дискурс воєнного часу ми беремо до уваги теорію зняття психологічної напруги Р. А. Малфурс [20], згідно з якою під час сміху люди позбуваються негативних емоцій; теорії неконгруентності В. О. Самохіної [6] та невідповідності Г. Куперс [19] і Н. Голдман [12],

які стверджують, що комічний ефект формується когнітивним механізмом невідповідності (неконгруентності) між тим, що очікується, і тим, що відбувається, а сам гумористичний дискурс слугує засобом соціальної корекції; теорію семантичних механізмів гумору В. Раскін [25] і С. Аггардо [10], що відіграють головну роль в різних моделях гумору; теорію переваги А. Бардон [11], згідно з якою у гумористичному дискурсі, заснованому на глузуванні, об'єкт розваги вважається інтелектуально та морально нижчим за опонента або оповідача жарту: теорію рефреймінгу О. Харченко [18], згідно з якою комічний ефект зумовлений семантичним ускладненням, що виникає внаслідок несподіваного рефреймінгу ситуаційного контексту, комунікативних інтенцій і когнітивних патернів, що супроводжується застосуванням низки стилістичних фігур; теорію переваги Т. Нобс [16], згідно з якою жартівник відчуває психологічну та інтелектуальну перевагу над об'єктом сміху.

Приймаючи до уваги роботи вищезазначених авторів, ми визначаємо український гумористичний дискурсвоєнного часу як текст із особливими власними мовними та позамовними прийомами реалізації інтенцій сміху, переваги та зняття психологічної напруги, що розгортається у ситуативному контексті російсько-української війни. У когнітивному плані, комічний ефект такого дискурсу заснований на ефекті оманливого очікування, спричиненого рефреймінгом когнітивних патернів та інференцій, що проявляється через низку стилістичних фігур.

Мета статті – провести аналіз процесів інтерференції та переосмислення у комплексних механізмах когнітивного та стилістичного переключення серйозної тональності на комічну, при актуалізації російських лексичних одиниць та виразів.

Виклад основного матеріалу. В сучасній українській журналістиці відбуваються дискусії стосовно етичних викликів висвітлення новин та будь-якої інформації про війну Росії та України на різноманітних мультимедійних платформах. Журналісти, фахівці та блогери обговорюють як зберігати людяність та професіоналізм в умовах війни, де трагедії цивільного населення і загибель військових стають вагомою частиною повідомлень теленовин, соціальних мереж та блогерських Інтернет майданчиків. Важливою частиною дискусії є функціонування українського гумору в умовах війни та його ознаки.

Розглядаючи основні когнітивні особливості українського гумористичного дискурсу воєнного

часу, спочатку розглянемо взаємозв'язок когнітивних упереджень та когнітивних патернів.

Основні когнітивні упередження були описані та визначені Д. Канеманом та А. Тверським [17]. Ці дослідники виявили низку когнітивних упереджень, що сприяють швидкому розумінню та аналізу усього того, що відбувається навколо усіх адресатів та адресантів.

На нашу думку, складовою частиною когнітивного упередження є когнітивний патерн, що є це проміжним фільтром між фреймом і пов'язаним когнітивним упередженням. Когнітивний патерн – це ментальний фільтр, що пов'язує кілька фреймів, активну модель пізнання реальності, та ключову ціннісну доміную. Часте застосування якогось когнітивного патерну з одного боку спотворює, а з іншого формує когнітивні рамки пізнання реального світу, що призводить до закріплення однойменного когнітивного упередження на ментальній карті світу певної мовної особистості.

Ми вважаємо, що когнітивний патерн 'доступної евристики' (Availability heuristic cognitive pattern) є складовою частиною когнітивного упередження 'евристичної аналогії' [17], згідно з яким рішення приймається шляхом спонтанного пошуку аналогій в результаті отримання нового досвіду або інформації, що відображає недавні події.

Когнітивний патерн 'доступної евристики' базується на ключовій ціннісній домінанті 'правильне рішення', і складається з трьох основних фреймів: 'проблема', 'аналогія' та 'нова реальність'. В результаті використання цього патерну відбувається переосмислення вже відомої реалії мирного часу і надання цій реалії нових смислів та конотацій в умовах війни.

Важливим когнітивним механізмом сучасного українського гумору, як ми вважаємо, є когнітивний патерн 'негативного мислення', що є частиною однойменного когнітивного упередження дослідженого С. Фротингем та Легг Т., які стверджують: "Ми, люди, маємо схильність надавати більше значення негативному досвіду, ніж позитивному або нейтральному досвіду. Це називається негативним упередженням. Ми схильні зосереджуватися на негативі навіть тоді, коли негативні переживання є незначними або несуттєвими" [15]. Такі науковці як С. Касабіанка та К. Гепп виокремлюють наступні когнітивні викривлення, що формують когнітивне упередження 'негативного мислення' (distortions): поляризація, навішування ярликів, надмірне

узагальнення, ігнорування позитиву, поспішні висновки, перебільшення та мінімізація, очікування катастрофи, емоційне міркування, перебільшення моральних зобов'язань, помилкова справедливість, помилкова зміна, впевненість у правоті [13].

З нашої точки зору, патерн 'негативного мислення' як частина однойменного когнітивного упередження представляє ментальний фільтр, який пропускає тільки негативні думки, спираючись на таку ключову ціннісну домінанту як 'негативність захищає' і складається з трьох основних фреймів: 'самозбереження', 'загроза', і 'реальна ситуація'.

Вагомим когнітивним патерном гумору є патерн 'переваги або ілюзорної переваги', який базується, з нашої точки зору, на такій ціннісній домінанті "Ми кращі!" Він складається з двох основних фреймів: фрейму 'Ми' мовця (IQ, EQ, стать, професія, етнічна група, національність, соціальне становище), а також фрейму 'Вони' (опоненти, суперники, вороги). Відповідно 'ми' – кмітливі та сильні, а 'вони' – недоумкуваті та слабкі.

Цей когнітивний патерн є частиною однойменного когнітивного упередження, що в свою чергу є проявом теорії переваги. Дж. Морреал, прихильник цієї теорії стверджує: "Простіше кажучи, наш сміх виражає почуття вищості над іншими людьми, або над нашим колишнім станом" [21].

Російсько-українська міжмовна інтерференція, як прояв взаємопроникнення двох мовних систем в умовах білінгвізму, вже досліджувалась рядом українських лінгвістів, такими як Г. В. Зимовець [1] та О. С. Черемська [7]. У цій науковій розвідці ми розглянемо процес інтерференції через низку українських жартів, що ілюструють процес переосмислення російських культурних реалій та лексем у сучасному гумористичному українському дискурсі воєнного часу шляхом надання їм нових конотацій та смислів.

1. На прохання друзів для дружини пригожина із Ростова просимо поставити пісню Михайла Круга: "Что ж ты фраер сдал назад?" [2].

2. Московський патріархат плачеться, що нема куди подітися двом тисячам монахів...Вручіть їм повістки і в Бахмут [2].

3. Судячи з мапи російських влучань за останній тиждень, росія остаточно змирилась з тим, що Білгород – це Україна [2].

4. Всім країнам, які підтримують росію бажаю 'руського миру' в вашу хату [2].

5. Кажуть, що гівно не тоне. Але крейсер 'москва' потонув [2].

6. "Ти йодом запаслася?" "Неа, я наставила вентиляторів біля хати, і направила їх, в сторону Брянська, Мінська. Курська!" [2].

7. До речі, фіни можуть відправити нам леопарди прямою дорогою. Через Санкт-Петербург [2].

8. Путін звернувся до Зеленського з проханням повернути пару танків для параду 9 травня [2].

9. Ввів у Google запит: 'Відстань Львів-москва'. А воно мене питає: "З чого будеш їб@шити?" [2].

10. Я оце думаю, може подзвонити на радіо 'Крим' і замовити пісню Мумій Троль 'Утікай!' [2].

11. москва, якій 870 років, із піною біля рота доводить Києву, якому 1540 років, що це завжди була її земля. Якись довбограї, чесне слово... [2].

12. Прокинулась мураха, вилазить з під російського танку і каже: "Що тільки по п'яні додому не притягнеш" [2].

13. Не думав, що зрадію фразі: "На Київ йдуть німецькі танки..." [2].

14. У Підмосков'ї після двох вибухів загорівся спиртзавод. Схоже Україна почала бити по центрах ухвалення рішень у РФ [3].

15. "Кожугетовичу, доповідай!" "Половину Херсона взяли." "Східну чи західну взяли?" "Хер взяли" [3].

16. Але серйозно, уявіть. Ти вважаєш себе найсильнішим стратегом сучасності...а тебе ї@е капітан команди КВН міста Кривий Ріг [5].

17. Якщо ви почуваетесь непотрібними, згадайте, що хтось в росії навчається на факультеті міжнародних відносин [8].

18. ЗНО з історії України. Де було сказано знамениті слова "руський корабель іди на..."

а) острів Хортиця, б) Одеса, в) острів Зміїний, г. Київ [8].

19. Миколаївський консервний завод запускає нову лінію продукції.

Обмежена кількість! [мем консервної банки] Штаб ЧФ РФ шматочками у власному соусі [4].

20. Після того як наші дрони почали дубасити по території РФ, росіяни носять труси – жовтим вперед, коричневим назад [9].

Розглядаючи когнітивні механізми створення комічного ефекту у цих жартах, зазначимо, що в усіх цих прикладах українського гумористичного дискурсу воєнного часу використовують ефект обманутого очікування та механізм не конгруентності, що супроводжується рефреймінгом інференцій (логічних на малоймовірні або образні), когнітивних патернів та ситуативних контекстів.

В усіх жартах спостерігається залучення низки когнітивних патернів.

1. ‘Доступної евристики’, оскільки усі російські культурні реалії переосмислюються, ґрунтуються на новому досвіді та отримують нові переважно глузливі додаткові смисли (пригожин – трус, Московський патріархат – хитруни, росія – втратила білгород, руський мир – кровавий, крейсер ‘москва’ – гівно, Санкт-Петербург – слабкий, москва – зло, москва – агресивно-брехливе створіння, російський танк – слабак, спиртзавод–місцехваленнярішеньросіян, Кожугетович – невдаха, керівник Росії – слабкий а керівник України – сильний, студенти МДІМВ/МГІМО – непотрібні, руський корабль – слабкий, Штаб ЧФ РФ – вже нема, росіяниці–трусини).

2. ‘Негативного мислення’, бо виявлені російські культурні реалії сприймаються вороже, крізь призму війни та отримують нові негативні оцінні конотації та емоційні конотації гніву та ненависті (жарти 9, 11, 19), подиву (жарти 13, 16) і зневаги (жарти 1–12, 14–20).

3. ‘Переваги чи ілюзорної переваги’, вочевидь, в цих жартах, усі російські керівники, військові об’єкти і культурні діячі, сприймаються з конотаціями насмішки, комізму та приниження.

4. У жартах 3, 6, 9, 11, 20, спостерігається залучення патерну ‘чіткого контрасту’, що проявляється через залучення стилістичної фігури параморфеміан (несподіваної кінцівки жарту), оскільки ‘білгород – це Україна’, ‘вентилятори... в сторону Брянська, Мінська. Курська’, ‘Львів-москва... їб@шити’, ‘Київ...завжди...земля... Москви’, ‘трусини’ ‘росіяниці’ – жовто-коричневі. Цей патерн, як складова когнітивного упередження ‘контрастного ефекту’ [17], ґрунтується на тому факті, що контрастні референти, розміщені разом, представляють більший інтерес і фіксуються у свідомості краще. Патерн включає такі фрейми, як ‘контрастні об’єкти’ та ціннісну доміную ‘увага до всього незвичайного’.

5. Когнітивний патерн ‘мольберту’ застосовується у жартах 5, 11, 12, 20. У цих жартах створюються і обігруються знижені метафоричні образи гівна, мурахи, жовто-коричневих трусів, персоналізованих столиць двох воюючих держав.

Когнітивний патерн ‘мольберту’, заснований на когнітивному упередженні ‘домінування зображення’, який експериментально підтвердив А. Павіо, згідно з яким комуніканти запам’ятовують візуальні картини та образи, сформовані словами, значно швидше, ніж будь-яку логічну чи абстрактну інформацію [24]. Цей патерн

обертається навколо такої ціннісної доміную, як ‘наслода зображенням’, і включає такі фрейми, як ‘візуальна картина’ та ‘ментальний образ’.

У стилістичному плані залучається така фігура як бафос (використання грубої лексики або лексики глузування). У жартах 3, 4, 5, 7, 9, 11, білгород, росія, москва, Санкт-Петербург, пишуться з малої літери. Грубі та знижені лексеми ‘фраер’, ‘гівно’, ‘їб@шити’, ‘хер’, ‘довбограї’, ‘ї@е’, ‘росіяниці’, залучаються у жартах 1, 5, 9, 11, 15, 16, 20.

У жартах 1, 7, 10, 12, 13 залучається алюзія. У першому жарті алюзія йде на те, що лідер вагнерівців Є. Пригожин, несподівано зупинив свій наступ на столицю РФ і тим самим нагадав персонажа із шансоновської пісні М. Круга. У сьомому жарті алюзія робиться на Радянсько-фінську війну 1939–1940 років. Десятий залучає алюзію російської музикальної групи Мумі-Троль, роблячи іннуендо на те, що мешканцям Криму треба покинути півострів у зв’язку з загостренням російсько-української війни. У дванадцятому жарті алюзія йде на моторолер ‘Мураха’ та саморобний трактор ‘Мураха’, яким ‘притягнули’ російський танк, що додатково створює зооморфічну метафору. Трактор ‘Мураха’ перетворюється у справжню мурашу. У тринадцятому жарті фраза ‘на Київ йдуть німецькі танки’ є прецедентною, і спочатку лунала під час Другої світової війни, але під час російсько-української війни ця фраза отримала зовсім інше значення і додатково ілюструє такий різновид іронії як ‘іронічне відлуння’.

В багатьох жартах, а це жарти 3, 4, 5, 6, 8, 9, 14, 18, 19, 20, робляться комічні або трагікомічні іннуендо (скриті натяки). У третьому іннуендо робиться на те, що російські війська наносять ракетно-бомбові удари по своєму Білгороду, У четвертому на те, що ‘руський мир’ приносить численні жахи війни. У п’ятому – корабель-флагман російського флоту порівнюється з гімном, додатково залучається комічна логіка (ентимема). Якщо потонув – то не гівно. У шостому натяк робиться на можливий ядерний вибух і комічне перенаправлення радіації. Восьмий жарт робить іннуендо на те, що у країни-агресора завеликі втрати танків. Дев’ятий жарт натякає на те, що вся інтернет-спільнота цивілізований світ бажає Кремлю поразки. Десятий жарт У чотирнадцятому жарті іннуендо робиться на пияцтво російських військових. Сімнадцятий жарт натякає на те, що більшість країн світу ввели санкції проти країни-агресора і обмежили дипломатичне спілкування. Вісімнадцятий жарт робить іннуендо на те, що події російсько-української війни, в тому числі

комічні моменти, будуть вивчати в усіх українських школах. У дев'ятнадцятому на ракетний удар ЗСУ по штабу Чорноморського флоту. У двадцятому жарті робиться іннуендо на те, що від українських дронів труси росіян стають спереду підмоченими, а позаду забрудненими.

Комічна логіка або ентимема у широкому смислі використовується в жартах 3 та 14. Іронія спостерігається у жартах 1, 4, 7, 8, 10, 13, 18.

Фейковий або удаваний ентузіазм, як один із стилістичних засобів комічного, використовується в жартах 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 19.

В усіх жартах спостерігається змішування українського та російського кодів мовлення, оскільки усі жарти містять російські культурні реалії та лексеми.

Окремо зазначимо, що усі жарти вибірки прошиті інтенціями створення солідарності між українцями, однорідного колективного настрою та кращої згуртованості групового мислення. Усі вони відображають категорію своєчасності, яка базується на подіях воєнного часу. Основними функціями українського гумористичного дискурсу військового часу є зняття напруги, формування сильної волі до захисту своєї країни, згуртування всього народу, функція розваги, прояв зневаги до ворога, поліпшення комунікації та креативності.

Висновки. Український гумористичний дискурс воєнного часу строюється на фоні ситуативного контексту кровопролитної російсько-української війни. Інтерференція російських культурних реалій та лексем в український гумористичний дискурс воєнного часу призводить до переосмислення їх семантичних значень, надає нових переважно глузливих смислів, негативних

оцінних конотацій та емоційних конотацій гніву, ненависті, подиву, зневаги та комізму.

Усім двадцять жартів вибірки залучають когнітивний патерн 'доступної евристики', який характеризується пошуком аналогій на основі свіжого досвіду або інформації, що відображає нещодавні воєнні події; когнітивний патерн 'негативного мислення', що акцентує увагу на негативних думках та оцінках; когнітивний патерн 'переваги або ілюзорної переваги', згідно з яким усі російські керівники, солдати і техніка сприймаються нижчими за якістю у порівнянні з українськими відповідниками. Деякі жарти застосовують когнітивний патерн 'чіткого контрасту', що ґрунтується на зіставленні двох контрастних денотатів, і когнітивний патерн 'мольберту', відповідальний за домінування візуальних картинок і образів. Кількість когнітивних патернів не обмежена тими, що зазначені у цій статті, але перераховані патерни належать до головних когнітивних механізмів українського гумористичного дискурсу воєнного часу.

У стилістичному плані виявлені патерни супроводжуються низкою стилістичних фігур гумору. До головних з них належать парапродокіан, алюзія, бафос, комічне іннуендо, змішування кодів, знижена метафора, удаваний ентузіазм, комічна логіка, іронія.

Усі розглянуті жарти виконують функції зняття психологічного стресу, згуртованості та солідарності, розваги, зневаги до ворога, зміцнення духу, покращення комунікації та креативності.

Отримані результати наукової розвідки потребують дослідження на більшому масиві фактичного матеріалу.

Список літератури:

1. Зимовець Г.В. Міжмовна інтерференція в умовах контактного білінгвізму (на матеріалі мови української діаспори): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.15 / Інститут української мови НАН України. К., 1997. 2–19 с.
2. Зотенко Р. Українські жарти про війну. 2023. <https://rozdil.lviv.ua/anekdote/search/23/index.php?p=2> (access 25.09.2023).
3. Інформатор Найсмійніші анекдоти і мему про Путіна, росіян і війну (2023) <https://informator.ua/uk/nausmishnishi-anekdoti-i-memi-pro-putina-rosiyan-i-viynu>
4. Проценко Т. Гумористичні війська України. 24.09.2023. <https://www.facebook.com/groups/humorarmyukraine/> (access 24.09.2023).
5. Ранок. Рятуймося гумором: як українці сміються з Росії під час війни. 08.03.2023. <https://ranok.ictv.ua/ua/2022/03/08/ryatuyemosya-gumorom-yak-ukrayintsi-smiyutsya-z-rosiyi-pid-chas-vijni/> (access 25.09.2023).
6. Самохіна В.А. Сучасний англомовний жарт. Монографія. Харків: Харківський національний університет імені В.І.Каразіна, 2012. 475 с.
7. Черемська О.С. Лексична та граматична інтерференція в сучасній українській літературній мові як наслідок українськоросійського білінгвізму: Автореф. дис...канд. філол. наук: 10.02.01 / ХДПУ. Х, 2002. 24 с.
8. Чудновський В. Щоб не плакати, ми сміялись: добірка мемів про війну (12/03/2022) <https://vn.20minut.ua/Podii/schob-ne-plakati-mi-smiyalis-dobirka-memiv-pro-viynu-11536811.html> (access 25.09.2023).

9. Шалтика С. Гумористичні війська України <https://www.facebook.com/groups/humorarmyukraine/> (access 30/09/2023).
10. Attardo, S., Raskin, V. Script Theory Revisited: Joke Similarity and Joke Representation Model. *Humor: International Journal of Humor Research*. № 4 1991. P. 293–347.
11. Bardon, A. *The Philosophy of Humor In Comedy: A Geographic and Historical Guide*, 2 vols. edited by M.Charney, 2005, 462–476p., Westport, CT: Praeger.
12. Goldman, N. Comedy and democracy: The role of humor in social justice. *Animating Democracy*, 2013. 1–10 pp.
13. Casabianca, S.S., Gepp, K. Cognitive Distortions To Blame for Negative Thinking. January 11, 2022. URL: <https://psychcentral.com/lib/cognitive-distortions-negative-thinking> (access 22.12.2022).
14. Chapman, A. J. Social aspects of humorous laughter. *Humour and Laughter: Theory, Research and Applications* / [Chapman A.J., Hugh C. F. (eds.)]. New Brunswick, N.Y. : Transaction, 1996. P. 155–185.
15. Frothingham S., Legg T.J., What Is Negativity Bias, and How Does It Affect You? December 16, 2019. URL: <https://www.healthline.com/health/negativity-bias> (access 22.12.2022).
16. Hobbs T. *Leviathan*. Parts One and Two. New York: The library of liberal Arts, 1958. 310 p.
17. Kahneman D. A., Slovic P., Tversky A. *Judgment Under Uncertainty: Heuristics and Biases*. New York: Cambridge University Press. 1982. 556 p.
18. Kharchenko, O. V. *The comic phenomenon in the communicative space of the USA*. Monograph. 2014. K.: MP Lesya, 460 p.
19. Kuipers, G. Humor styles and symbolic boundaries. *Journal of Literary Theory* 3(2), 2009. P. 219–240.
20. Malphurs, R. A. People did sometimes stick things in my underwear: The function of laughter at the U. S. Supreme court. *Communication Law Review*. 2010. 10(2), 48–75.
21. Morreall, J. Philosophy of Humor. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, edited by E. N. Zalta 2013. <http://plato.stanford.edu/archives/spr2013/entries/humor/> (access 30.09.2023).
22. Morreall, J. Verbal humor without switching scripts and without non-bonafide communication. *Humor*. 17(4). 2004. P. 393–400.
23. Oaks, D. D. Creating structural ambiguities in humour: getting English grammar to cooperate. *Humor*. 1994. 7–4. P. 377–401.
24. Paivio, A. *Imagery and verbal processes*. N. Y.: Holt, Rinehart & Winston. 1971. 312 p.
25. Raskin, V. *The Semantic Mechanisms of Humor*. Reidel: Dordrecht. 1985. 280p.

Kharchenko O. V. INTERFERENCE OF RUSSIAN CULTURAL REALITIES AND LEXEMES IN UKRAINIAN HUMOROUS DISCOURSE DURING THE WAR

Today, in the Ukrainian mass media specialist community, the ethical challenges of the messages on TV news, social networks and Internet blogging platforms, about the war between Russia and Ukraine through various multimedia means are being discussed. The functioning of the Ukrainian humorous discourse during the war and its features are part of these discussions. This article focuses its attention on the research of cognitive and lingostylistic peculiarities of humorous Ukrainian discourse during the Russian-Ukrainian war; disseminated in the Ukrainian multimedia, the process of interference of Russian cultural realities and lexemes, and their transformation through the application of the ‘cognitive patterns of ‘Availability Heuristic’ pattern, ‘Negative thinking,’ ‘Superiority or Illusionary superiority,’ ‘Distinct Contrast,’ ‘Easel.’ These cognitive patterns are constituent parts of cognitive biases, which represent interim filters between frames and associated cognitive biases. They play the role of mental filters that connect a number of frames, an active model of reality cognition, and key valuable dominants. Active application of some definite cognitive pattern on one side promotes, and on the other side forms the cognitive frame of the real world learning, which leads to the consolidation of the same-named cognitive bias on the mental map of the world of a particular linguistic personality. The interference of Russian cultural realities and lexemes in the Ukrainian humorous discourse during the wartime leads to the rethinking of their semantic meanings, adding new important senses, negative evaluative connotations, and emotional connotations of anger and hatred, surprise and contempt. The conducted research reveals a number of comic stylistic means connected with the interference of Russian cultural realities and lexemes in war-time Ukrainian humorous discourse. The key ones include paraprosochian, allusion, bathos, comic innuendo, profanity metaphor, faked enthusiasm, funny logic, irony, code mixing. The analyzed jokes carry out the functions of psychological stress relief, cohesion and solidarity, entertainment, contempt for the enemy, strengthening the spirit, improving communication and creativity.

Key words: war-time Ukrainian humorous discourse, interference, paraprosochian, bathos, code mixing.